

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

פרשת
שלח תשפ"ד

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלִּמּוּד :
הַלִּמּוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם, גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצָּלָחָה לְכָלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבְנִין בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

דְּמַאי פֶּרֶק ה

פֶּרֶק ה. הַלּוֹקֵחַ מִן הַנַּחְתּוֹם, כֵּיצַד הוּא מְעַשֵּׂר? נוֹטֵל כְּדֵי תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר וְחַלָּה, וְאוֹמֵר: ׳אֶחָד מִמֵּאָה מִמַּה שֶׁיֵּשׁ כָּאן – הֲרֵי בְצַד זֶה מַעֲשֵׂר, וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ, זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר – עָשׂוּי, תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר עָלָיו, וְהַשְּׁאָר – חַלָּה; וּמַעֲשֵׂר־שֵׁנִי בְּצָפוֹנוֹ׳. אוֹ: ׳בִּדְרוֹמוֹ, וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת׳: ב. הָרוֹצֶה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּתְרוּמַת־מַעֲשֵׂר כְּאַחַת – נוֹטֵל אֶחָד מִשְּׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ וּשְׁלִישׁ, וְאוֹמֵר: ׳אֶחָד מִמֵּאָה מִמַּה שֶׁיֵּשׁ כָּאן – הֲרֵי זֶה בְצַד זֶה חֻלִּין, וְהַשְּׁאָר – תְּרוּמָה עַל הַכֹּל. וּמֵאָה חֻלִּין שֶׁיֵּשׁ כָּאן – הֲרֵי זֶה בְצַד זֶה מַעֲשֵׂר, וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ – זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר – עָשׂוּי תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר עָלָיו, וְהַשְּׁאָר – חַלָּה, וּמַעֲשֵׂר־שֵׁנִי בְּצָפוֹנוֹ׳. אוֹ: ׳בִּדְרוֹמוֹ, וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת׳: ג. הַלּוֹקֵחַ מִן הַנַּחְתּוֹם, מְעַשֵּׂר מִן הַחַמָּה עַל הַצּוֹנֶנֶת, וּמִן הַצּוֹנֶנֶת עַל הַחַמָּה, אֲפִלּוּ מִטְּפוֹסִין הַרְבֵּה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: חִטִּים שֶׁל אֶמֶשׁ הָיוּ מִשֶּׁל אַחֵר, וְשֶׁל הַיּוֹם הָיוּ מִשֶּׁל אַחֵר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר בִּתְרוּמַת־מַעֲשֵׂר, וּמַתִּיר בַּחַלָּה: ד. הַלּוֹקֵחַ מִן הַפַּלְטֵר – מְעַשֵּׂר מִכָּל טְפוֹס וּטְפוֹס, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מֵאַחַת עַל הַכֹּל. מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּלוֹקֵחַ מִן הַמַּנְפּוֹל, שֶׁהוּא מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד: ה. הַלּוֹקֵחַ מִן הָעָנִי, וְכֵן הֶעָנִי שֶׁנָּתְנוּ לוֹ פְּרוּסוֹת פַּת אוֹ פִלְחֵי־דְּבֵלָה – מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. וּבַתְּמָרִים וּבַגְּרוֹגְרוֹת – בּוֹלֵל וְנוֹטֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁהַמַּתָּנָה מְרֻבָּה, אֲבָל בִּזְמַן שֶׁהַמַּתָּנָה מוּעֶטֶת – מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד: ו. הַלּוֹקֵחַ מִן הַסִּיטוֹן וְחָזַר וְלָקַח מִמָּנּוּ שְׁנִיָּה – לֹא יְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה, אֲפִלּוּ מֵאוֹתוֹ הַסּוּג, אֲפִלּוּ מֵאוֹתוֹ הַמִּין. נֶאֱמָן הַסִּיטוֹן לוֹמַר: ׳מִשֶּׁל אֶחָד הֵם׳: ז. הַלּוֹקֵחַ מִבַּעַל־הַבַּיִת וְחָזַר וְלָקַח מִמֶּנּוּ שְׁנִיָּה – מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה, אֲפִלּוּ מִשְּׁתֵּי קֻפּוֹת, אֲפִלּוּ מִשְּׁתֵּי עֲיָרוֹת. בַּעַל־הַבַּיִת שֶׁהָיָה מוֹכֵר יָרָק בַּשּׁוּק, בִּזְמַן שֶׁמְּבִיאִין לוֹ מִגִּנּוֹתָיו – מְעַשֵּׂר מֵאַחַת עַל הַכֹּל. וּמִגִּנּוֹת אֲחֵרוֹת – מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד: ח. הַלּוֹקֵחַ טֶבֶל מִשְּׁנֵי מְקוֹמוֹת – מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה, אַף־עַל־פִּי שֶׁאָמְרוּ: אֵין אָדָם רַשַּׁאי לְמַכֵּר טֶבֶל אֶלָּא לְצָרְכּוֹ: ט. מְעַשְּׂרִין מִשֶּׁל יִשְׂרָאֵל עַל שֶׁל נָכְרִי, מִשֶּׁל נָכְרִי עַל שֶׁל יִשְׂרָאֵל, מִשֶּׁל יִשְׂרָאֵל עַל שֶׁל כּוּתִים, מִשֶּׁל כּוּתִים עַל שֶׁל כּוּתִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר מִשֶּׁל כּוּתִים עַל שֶׁל כּוּתִים: י. עָצִיץ נָקוּב – הֲרֵי זֶה כָּאָרֶץ. תָּרַם מֵהָאָרֶץ עַל עָצִיץ נָקוּב, מֵעָצִיץ נָקוּב עַל הָאָרֶץ – תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. מִשֶּׁאֵינוֹ נָקוּב עַל הַנָּקוּב – תְּרוּמָה וְיַחֲזֹר וְיִתְרֹם. מִן הַנָּקוּב עַל שֶׁאֵינוֹ נָקוּב – תְּרוּמָה, וְלֹא תֹאכַל עַד

שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְּרוּמוֹת וּמַעַשְׂרוֹת: יא. תָּרַם מִן הַדְּמַאי עַל הַדְּמַאי, מִדְּמַאי עַל הַוַּדַּאי – תְּרוּמָה וְיַחֲזֹר וְיִתְרֹם. מִן הַוַּדַּאי עַל הַדְּמַאי – תְּרוּמָה, וְלֹא תֹּאכַל עַד שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְּרוּמוֹת וּמַעַשְׂרוֹת:

דְּמַאי פֶּרֶק ו

א. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל, מִן הַנָּכְרִי וּמִן הַכּוּתִי – יְחַלֵּק לִפְנֵיהֶם. הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל – תּוֹרֵם וְנוֹתֵן לוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁנָּתַן לוֹ מֵאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה וּמֵאוֹתוֹ הַמִּין, אֲבָל אִם נָתַן לוֹ מִשָּׂדֶה אַחֶרֶת אוֹ מִמִּין אַחֵר – מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ: ב. הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִן הַנָּכְרִי – מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף הַמְקַבֵּל שְׂדֵה אֲבוֹתָיו מִן הַנָּכְרִי – מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ: ג. כֹּהֵן וְלֵוִי שֶׁקִּבְּלוּ שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל, כְּשֵׁם שֶׁחוֹלְקִין בַּחֻלִּין – כָּךְ חוֹלְקִין בַּתְּרוּמָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אַף הַמַּעַשְׂרוֹת שֶׁלָּהֶן, שֶׁעַל־מְנָת כֵּן בָּאוּ: ד. יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבֵּל מִכֹּהֵן וּמִלֵּוִי – הַמַּעַשְׂרוֹת לַבְּעָלִים. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: הַקָּרָתְנִי שֶׁקִּבֵּל שָׂדֶה מִירוּשַׁלְמִי – מַעֲשֵׂר־שֵׁנִי שֶׁל יְרוּשַׁלְמִי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יָכוֹל הוּא הַקָּרָתְנִי לַעֲלוֹת וּלְאָכְלוֹ בִּירוּשָׁלַיִם: ה. הַמְקַבֵּל זֵיתִים לְשֶׁמֶן – כְּשֵׁם שֶׁחוֹלְקִין בַּחֻלִּין כָּךְ חוֹלְקִין בַּתְּרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבֵּל מִכֹּהֵן וּמִלֵּוִי זֵיתִים לַשֶּׁמֶן לְמַחֲצִית שָׂכָר – הַמַּעַשְׂרוֹת לַבְּעָלִים: ו. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: לֹא יִמְכֹּר אָדָם אֶת זֵיתָיו אֶלָּא לְחָבֵר. בֵּית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אַף לַמְעַשֵּׂר. וּצְנוּעֵי בֵית־הִלֵּל הָיוּ נוֹהֲגִין כְּדִבְרֵי בֵית־שַׁמַּאי: ז. שְׁנַיִם שֶׁבָּצְרוּ אֶת כַּרְמֵיהֶם לְתוֹךְ גַּת אַחַת, אֶחָד מְעַשֵּׂר וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְעַשֵּׂר – הַמְעַשֵּׂר מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁלּוֹ, וְחָלְקוּ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא: ח. שְׁנַיִם שֶׁקִּבְּלוּ שָׂדֶה בַּאֲרִיסוּת, אוֹ שֶׁיָּרְשׁוּ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ – יָכוֹל הוּא לוֹמַר: 'טֹל אַתָּה חִטִּים שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, וַאֲנִי חִטִּים שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, אַתָּה יַיִן שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, וַאֲנִי יַיִן שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי'. אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ: 'טֹל אַתָּה חִטִּים וַאֲנִי שְׂעוֹרִים, טֹל אַתָּה יַיִן וַאֲנִי אֶטֹל שֶׁמֶן': ט. חָבֵר וְעַם־הָאָרֶץ שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶם עַם־הָאָרֶץ, יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ: 'טֹל אַתָּה חִטִּים שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, וַאֲנִי חִטִּים שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, אַתָּה יַיִן שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, וַאֲנִי יַיִן שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי'. אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ: 'טֹל אַתָּה חִטִּים, וַאֲנִי שְׂעוֹרִים, טֹל אַתָּה הַלַּח, וַאֲנִי אֶטֹל אֶת הַיָּבֵשׁ': י. גֵּר וְנָכְרִי שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶם נָכְרִי, יָכוֹל הוּא לוֹמַר: 'טֹל אַתָּה עֲבוֹדָה־זָרָה, וַאֲנִי מָעוֹת, אַתָּה יַיִן, וַאֲנִי פֵּרוֹת'. וְאִם מִשֶּׁבָּאוּ לִרְשׁוּת הַגֵּר – אָסוּר: יא. הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת בְּסוּרְיָא, וְאָמַר: 'מִשֶּׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵן' – חַיָּב לְעַשֵּׂר, 'מְעֻשָּׂרִין הֵן' – נֶאֱמָן, שֶׁהַפָּה שֶׁאָסַר הוּא הַפָּה שֶׁהִתִּיר. 'מִשֶּׁלִּי הֵן' – חַיָּב לְעַשֵּׂר,

׳מְעַשְּׂרִין הֵן׳ – נֶאֱמָן. שֶׁהַפָּה שֶׁאָסַר הוּא הַפָּה שֶׁהִתִּיר. וְאִם יָדוּעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׂדֶה אַחַת בְּסוּרְיָא – חַיָּב לְעַשֵּׂר: יב. עַם־הָאָרֶץ שֶׁאָמַר לְחָבֵר: ׳קַח לִי אֲגַדַּת יָרָק, קַח לִי גְּלֶסְקִין אֶחָד׳ – לוֹקֵחַ סְתָם וּפָטוּר. וְאִם אָמַר: ׳שֶׁלִּי זֶה, וְזֶה שֶׁל חֲבֵרִי׳, וְנִתְעָרְבוּ – חַיָּב לְעַשֵּׂר, וַאֲפִלּוּ הֵן מֵאָה:

דְּמַאי פֶּרֶק ז

פֶּרֶק א. הַמַּזְמִין אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, וְהוּא אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת – אוֹמֵר מֵעֶרֶב שַׁבָּת: ׳מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ מָחָר, הֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר, וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ. זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר – עָשׂוּי תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר עָלָיו; וּמַעֲשֵׂר־שֵׁנִי בִּצְפוֹנוֹ׳. אוֹ: ׳בִּדְרוֹמוֹ, וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת׳: ב. מָזְגוּ לוֹ אֶת הַכּוֹס, אוֹמֵר: ׳מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְשַׁיֵּר בְּשׁוּלֵי הַכּוֹס – הֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר, וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ. זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר – עָשׂוּי תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר עָלָיו וּמַעֲשֵׂר־שֵׁנִי בְּפִיו, וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת׳: ג. פּוֹעֵל שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין לְבַעַל־הַבַּיִת – נוֹטֵל גְּרוֹגֶרֶת אַחַת וְאוֹמֵר: ׳זוֹ וְתֵשַׁע הַבָּאוֹת אֲחֲרֶיהָ – עֲשׂוּיוֹת מַעֲשֵׂר עַל תִּשְׁעִים שֶׁאֲנִי אוֹכֵל. זוֹ עֲשׂוּיָה תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר עֲלֵיהֶן וּמַעֲשֵׂר־שֵׁנִי בָּאַחֲרוֹנָה, וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת׳. וְחוֹשֵׁךְ גְּרוֹגֶרֶת אֶחָת. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא יַחְשֹׁךְ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַעֵט מִלַּאכְתּוֹ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר לֹא יַחְשֹׁךְ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא תְּנַאי בֵּית־דִּין: ד. הַלּוֹקֵחַ יַיִן מִבֵּין הַכּוּתִים, אוֹמֵר: ׳שְׁנֵי לֻגִּין שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ – הֲרֵי הֵן תְּרוּמָה, וַעֲשָׂרָה – מַעֲשֵׂר, וְתִשְׁעָה – מַעֲשֵׂר־שֵׁנִי׳. מֵחֵל וְשׁוֹתֶה: ה. הָיוּ לוֹ תְּאֵנִים שֶׁל טֶבֶל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְהוּא בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ אוֹ בַּשָּׂדֶה – אוֹמֵר: ׳שְׁתֵּי תְאֵנִים שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ – הֲרֵי הֵן תְּרוּמָה, וְעֶשֶׂר – מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן, וְתֵשַׁע – מַעֲשֵׂר־שֵׁנִי׳. הָיוּ דְּמַאי – אוֹמֵר: ׳מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ לְמָחָר – הֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר, וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ; זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר – עָשׂוּי תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר עָלָיו, וּמַעֲשֵׂר־שֵׁנִי בִּצְפוֹנוֹ׳. אוֹ: ׳בִּדְרוֹמוֹ. וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת׳: ו. הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי כַלְכָּלוֹת שֶׁל טֶבֶל, וְאָמַר: ׳מַעֲשְׂרוֹת זוֹ בָּזוֹ׳ – הָרִאשׁוֹנָה מְעֻשֶּׂרֶת. ׳שֶׁל זוֹ בָּזוֹ וְשֶׁל זוֹ בָּזוֹ׳ – הָרִאשׁוֹנָה מְעֻשֶּׂרֶת. ׳מַעֲשְׂרוֹתֵיהֶן מַעֲשְׂרוֹת כַּלְכָּלָה בַּחֲבֶרְתָּהּ׳ – קָרָא שֵׁם: ז. מֵאָה טֶבֶל מֵאָה חֻלִּין – נוֹטֵל מֵאָה וְאֶחָד. מֵאָה טֶבֶל מֵאָה מַעֲשֵׂר – נוֹטֵל מֵאָה וְאֶחָד. מֵאָה חֻלִּין מְתֻקָּנִים מֵאָה מַעֲשֵׂר – נוֹטֵל מֵאָה וְעֶשֶׂר. מֵאָה טֶבֶל תִּשְׁעִים מַעֲשֵׂר; תִּשְׁעִים טֶבֶל וּשְׁמוֹנִים מַעֲשֵׂר – לֹא הִפְסִיד כְּלוּם. זֶה הַכְּלָל: כָּל זְמַן שֶׁהַטֶּבֶל מְרֻבֶּה – לֹא הִפְסִיד כְּלוּם: ח. מִי שֶׁהָיוּ לוֹ עֶשֶׂר שׁוּרוֹת שֶׁל עֶשֶׂר עֶשֶׂר

כַּדֵּי יַיִן, וְאָמַר: ״שׁוּרָה הַחִיצוֹנָה אַחַת מַעֲשֵׂר, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ הִיא - נוֹטֵל שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת לוֹכְסָן. ״חֲצִי שׁוּרָה הַחִיצוֹנָה אַחַת מַעֲשֵׂר, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ הִיא - נוֹטֵל אַרְבַּע חֲבִיּוֹת מֵאַרְבַּע זָוִיּוֹת. ״שׁוּרָה אַחַת מַעֲשֵׂר, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ הִיא - נוֹטֵל שׁוּרָה אַחַת לוֹכְסָן. ״חֲצִי שׁוּרָה אַחַת מַעֲשֵׂר, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ הִיא - נוֹטֵל שְׁתֵּי שׁוּרוֹת לוֹכְסָן. ״חֲבִית אַחַת מַעֲשֵׂר, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ הִיא - נוֹטֵל מִכָּל חֲבִית וְחָבִית:

סְלִיק מַסֶּכֶת דְּמַאי

כִּלְאַיִם פֶּרֶק א

א. הַחִטִּים וְהַזּוֹנִין, אֵינָם כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה. הַשְּׁעוֹרִים וְשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל, הַכֻּסְּמִין וְהַשִּׁיפוֹן, הַפּוֹל וְהַסָּפִיר, הַפִּרְקְדָן וְהַטַּפַּח, וּפוֹל־הַלָּבָן וְהַשְּׁעוּעִית - אֵינָם כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה: ב. הַקִּשּׁוּת וְהַמְּלָפְפוֹן - אֵינָם כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כִּלְאָיִם. חֲזֶרֶת וַחֲזֶרֶת גַּלִּים, עֲלָשִׁין וַעֲלָשֵׁי־שָׂדֶה, כְּרִישִׁים וּכְרִישֵׁי־שָׂדֶה, כֻּסְבָּר וְכֻסְבַּר־שָׂדֶה, חַרְדָּל וְחַרְדָּל־מִצְרִי, וּדְלַעַת־הַמִּצְרִית וְהָרִמּוֹצָה, וּפוֹל־הַמִּצְרִי וְהֶחָרוּב - אֵינָם כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה: ג. הַלֶּפֶת וְהַנָּפוֹץ, וְהַכְּרוּב וְהַתְּרוּבְתּוֹר, הַתְּרָדִים וְהַלְּעוּנִים - אֵינָם כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה. הוֹסִיף רַבִּי עֲקִיבָא: הַשּׁוּם וְהַשּׁוּמָנִית, הַבָּצָל וְהַבְּצַלְצוֹל, וְהַתִּרְמוֹס וְהַפְּלַסְלוֹס - אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה: ד. וּבְאֵילָן, הָאֲגָסִים וְהַקְּרָסְתּוֹמְלִין, וְהַפְּרִישִׁים וְהָעֲזָרְדִים - אֵינָם כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה. הַתַּפּוּחַ וְהַחַזְרָד, הַפַּרְסְקִים וְהַשִּׁקְדִין, וְהַשִּׁיזָפִין וְהָרִימִין - אַף־עַל־פִּי שֶׁדּוֹמִין זֶה לָזֶה, כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה: ה. הַצְּנוֹן וְהַנָּפוּץ, הַחַרְדָּל וְהַלַּפְסָן, וּדְלַעַת־יְוָנִית עִם הַמִּצְרִית וְהָרִמּוֹצָה - אַף־עַל־פִּי שֶׁדּוֹמִין זֶה לָזֶה, כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה: ו. הַזְּאֵב וְהַכֶּלֶב, כֶּלֶב־הַכְּפָרִי וְהַשּׁוּעָל, הָעִזִּים וְהַצְּבָאִים, הַיְּעֵלִים וְהָרְחֵלִים, הַסּוּס וְהַפֶּרֶד, הַפֶּרֶד וְהַחֲמוֹר, הַחֲמוֹר וְהֶעָרוֹד - אַף־עַל־פִּי שֶׁדּוֹמִין זֶה לָזֶה, כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה: ז. אֵין מְבִיאִין אִילָן בְּאִילָן, יָרָק בְּיָרָק, וְלֹא אִילָן בְּיָרָק, וְלֹא יָרָק בְּאִילָן. רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר יָרָק בְּאִילָן: ח. אֵין נוֹטְעִין יְרָקוֹת בְּתוֹךְ סַדָּן שֶׁל שִׁקְמָה. אֵין מַרְכִּיבִין פִּיגָם עַל־גַּבֵּי קְדָה לִבְנָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָרָק בְּאִילָן. אֵין נוֹטְעִין יִחוּר שֶׁל תְּאֵנָה לְתוֹךְ הַחֲצוּב, שֶׁיְּהֵא מְקֹרוֹ. אֵין תּוֹחֲבִין זְמוֹרָה שֶׁל גֶּפֶן לְתוֹךְ הָאֲבַטִּיחַ, שֶׁתְּהֵא זוֹרֶקֶת מֵימֶיהָ לְתוֹכוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא אִילָן בְּיָרָק. אֵין נוֹתְנִין זֶרַע דְּלַעַת לְתוֹךְ הַחַלָּמִית, שֶׁתְּהֵא מְשַׁמַּרְתּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָרָק בְּיָרָק: ט. הַטּוֹמֵן לֶפֶת וּצְנוֹנוֹת תַּחַת הַגֶּפֶן - אִם הָיוּ מְקֻצָּת עָלָיו מְגֻלִּין, אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לֹא מִשּׁוּם כִּלְאַיִם, וְלֹא מִשּׁוּם שְׁבִיעִית, וְלֹא מִשּׁוּם מַעֲשְׂרוֹת, וְנִטָּלִים בַּשַּׁבָּת. הַזּוֹרֵעַ חִטָּה וּשְׂעוֹרָה כְּאַחַת - הֲרֵי זֶה כִּלְאָיִם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵינוֹ

כִּלְאַיִם, עַד שֶׁיִּהוּ שְׁתֵּי חִטִּים וּשְׂעוֹרָה, אוֹ חִטָּה וּשְׁתֵּי שְׂעוֹרִים, אוֹ חִטָּה וּשְׂעוֹרָה וְכֻסֶּמֶת:

כִּלְאַיִם פֶּרֶק ב

א. כָּל סְאָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ רֹבַע מִמִּין אַחֵר – יְמַעֵט. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: יָבֹר. בֵּין מִמִּין אֶחָד בֵּין מִשְּׁנֵי מִינִין. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִמִּין אֶחָד. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל שֶׁהוּא כִּלְאַיִם בַּסְּאָה מִצְטָרֵף לְרֹבַע: ב. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? תְּבוּאָה בִּתְבוּאָה וְקִטְנִית בְּקִטְנִית, תְּבוּאָה בְּקִטְנִית וְקִטְנִית בִּתְבוּאָה. בֶּאֱמֶת אָמְרוּ: זֵרְעוֹנֵי גִנָּה שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין – מִצְטָרְפִין אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע בְּנוֹפֶל לְבֵית־סְאָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כְּשֵׁם שֶׁאָמְרוּ לְהַחְמִיר – כָּךְ אָמְרוּ לְהָקֵל, הַפִּשְׁתָּן בַּתְּבוּאָה – מִצְטָרֶפֶת אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע בְּנוֹפֶל לְבֵית־סְאָה: ג. הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה חִטִּים וְנִמְלַךְ לְזָרְעָהּ שְׂעוֹרִים – יַמְתִּין לָהּ עַד שֶׁתַּתְלִיעַ, וְיוֹפֵךְ, וְאַחַר־כָּךְ יִזְרָע. אִם צִמְּחָה – לֹא יֹאמַר: ׳אֶזְרַע וְאַחַר־כָּךְ אוֹפֵךְ׳, אֶלָּא הוֹפֵךְ וְאַחַר־כָּךְ זוֹרֵעַ. כַּמָּה יְהֵא חוֹרֵשׁ? כְּתַלְמֵי הָרְבִיעָה. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר: כְּדֵי שֶׁלֹּא יְשַׁיֵּר רֹבַע לְבֵית־סְאָה: ד. זְרוּעָה וְנִמְלַךְ לְנָטְעָהּ – לֹא יֹאמַר: ׳אֶטַּע וְאַחַר־כָּךְ אוֹפֵךְ׳, אֶלָּא הוֹפֵךְ וְאַחַר־כָּךְ נוֹטֵעַ. נְטוּעָה וְנִמְלַךְ לְזָרְעָהּ – לֹא יֹאמַר: ׳אֶזְרַע וְאַחַר־כָּךְ אֲשָׁרֵשׁ׳, אֶלָּא מְשָׁרֵשׁ וְאַחַר־כָּךְ זוֹרֵעַ. אִם רָצָה – גּוֹמֵם עַד פָּחוֹת מִטֶּפַח, זוֹרֵעַ, וְאַחַר־כָּךְ מְשָׁרֵשׁ: ה. הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה קַנַּבּוֹס אוֹ לוּף – לֹא יְהֵא זוֹרֵעַ וּבָא עַל־גַּבֵּיהֶם, שֶׁאֵינָן עוֹשִׂין אֶלָּא לְשָׁלֹשׁ שָׁנִים. תְּבוּאָה שֶׁעָלוּ בָהֶן סְפִיחֵי אִסְטִיס, וְכֵן מְקוֹם הַגַּרְנוֹת שֶׁעָלוּ בָהֶן מִינִין הַרְבֵּה, וְכֵן תִּלְתָּן שֶׁהֶעֱלָה מִינֵי צְמָחִים – אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לְנַכֵּשׁ. אִם נִכֵּשׁ אוֹ כִּסַּח – אוֹמְרִים לוֹ: ׳עֲקֹר אֶת הַכֹּל, חוּץ מִמִּין אֶחָד׳: ו. הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת שָׂדֵהוּ מַשָּׂר מִשָּׂר מִכָּל מִין – בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: שְׁלֹשָׁה תְלָמִים שֶׁל פָּתִיחַ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מִלֹּא הָעֹל הַשָּׂרוֹנִי וּקְרוֹבִין דִּבְרֵי אֵלּוּ לִהְיוֹת כִּדְבְרֵי אֵלּוּ: ז. הָיָה רֹאשׁ תּוֹר חִטִּים נִכְנָס בְּתוֹךְ שֶׁל שְׂעוֹרִים – מֻתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִרְאֶה כְּסוֹף שָׂדֵהוּ. שֶׁלּוֹ חִטִּים וְשֶׁל חֲבֵרוֹ מִין אַחֵר – מֻתָּר לְסַמֵּךְ לוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין. שֶׁלּוֹ חִטִּים וְשֶׁל חֲבֵרוֹ חִטִּים – מֻתָּר לְסַמֵּךְ לוֹ תֶּלֶם שֶׁל פִּשְׁתָּן, וְלֹא תֶּלֶם שֶׁל מִין אַחֵר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֶחָד זֶרַע פִּשְׁתָּן וְאֶחָד כָּל הַמִּינִין. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אַף בְּאֶמְצַע שָׂדֵהוּ מֻתָּר לְבַדֵּק בְּתֶלֶם שֶׁל פִּשְׁתָּן: ח. אֵין סוֹמְכִין לִשְׂדֵה תְבוּאָה חַרְדָּל וְחָרִיעַ, אֲבָל סוֹמְכִין לִשְׂדֵה יְרָקוֹת חַרְדָּל וְחָרִיעַ. וְסוֹמֵךְ לַבּוּר, וְלַנִּיר, וְלַגָּפָה, וְלַדָּרֶךְ, וְלַגָּדֵר שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, וְלֶחָרִיץ שֶׁהוּא עָמֹק

עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה, וְלָאִילָן שֶׁהוּא מֵסֵךְ עַל הָאָרֹן, וְלַסֶּלַע שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה: ט. הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת שָׂדֵהוּ קָרַחַת קָרַחַת מִכָּל מִין - עוֹשֶׂה עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע קָרָחוֹת לְבֵית־סְאָה, מִקָּרַחַת לְבֵית רֹבַע, וְזוֹרֵעַ בְּתוֹכָהּ כָּל מִין שֶׁיִּרְצֶה. הָיְתָה קָרַחַת אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם - זוֹרֵעַ חַרְדָּל. שָׁלֹשׁ - לֹא יִזְרַע חַרְדָּל, מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִרְאֵית כְּשִׂדֵּה חַרְדָּל, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: תֵּשַׁע קָרָחוֹת מֻתָּרוֹת, עֶשֶׂר אֲסוּרוֹת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: אֲפִלּוּ כָּל שָׂדֵהוּ בֵּית־כּוֹר - לֹא יַעֲשֶׂה בְּתוֹכָהּ חוּץ מִקָּרַחַת אֶחָת: י. כָּל שֶׁהוּא בְּתוֹךְ בֵּית־רֹבַע - עוֹלֶה בְּמִדַּת בֵּית־רֹבַע. אֲכִילַת הַגֶּפֶן וְהַקֶּבֶר וְהַסֶּלַע - עוֹלִין בְּמִדַּת בֵּית־רֹבַע. תְּבוּאָה בְּתְבוּאָה - בֵּית־רֹבַע. יָרָק בְּיָרָק - שִׁשָּׁה טְפָחִים. תְּבוּאָה בְּיָרָק, יָרָק בִּתְבוּאָה - בֵּית־רֹבַע. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יָרָק בִּתְבוּאָה - שִׁשָּׁה טְפָחִים: יא. תְּבוּאָה נוֹטָה עַל־גַּבֵּי תְבוּאָה, וְיָרָק עַל־גַּבֵּי יָרָק, תְּבוּאָה עַל־גַּבֵּי יָרָק, יָרָק עַל־גַּבֵּי תְבוּאָה - הַכֹּל מֻתָּר, חוּץ מִדְּלַעַת־יְוָנִית. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אַף הַקִּשּׁוּת וּפוֹל־הַמִּצְרִי, וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵיהֶן מִדְּבָרַי:

כִּלְאַיִם פֶּרֶק ג

. עֲרוּגָה שֶׁהִיא שִׁשָּׁה טְפָחִים עַל שִׁשָּׁה טְפָחִים - זוֹרְעִים בְּתוֹכָהּ חֲמִשָּׁה זַרְעוֹנִים, אַרְבָּעָה בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הָעֲרוּגָה, וְאֶחָד בָּאֶמְצַע. הָיָה לָהּ גְּבוּל גָּבוֹהַּ טֶפַח, זוֹרְעִין בְּתוֹכָהּ שִׁלְשָׁה־עָשָׂר - שְׁלֹשָׁה עַל כָּל גְּבוּל וּגְבוּל, וְאֶחָד בָּאֶמְצַע. לֹא יִטַּע רֹאשׁ הַלֶּפֶת בְּתוֹךְ הַגְּבוּל, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַלְּאֵהוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שִׁשָּׁה בָּאֶמְצַע: ב. כָּל מִין זְרָעִים - אֵין זוֹרְעִים בָּעֲרוּגָה, וְכָל מִין יְרָקוֹת - זוֹרְעִין בָּעֲרוּגָה. חַרְדָּל וַאֲפוּנִים הַשּׁוּפִין - מִין זְרָעִים. אֲפוּנִים הַגְּמָלִנִּים - מִין יָרָק. גְּבוּל שֶׁהָיָה גָּבוֹהַּ טֶפַח וְנִתְמַעֵט - כָּשֵׁר, שֶׁהָיָה כָּשֵׁר מִתְּחִלָּתוֹ. הַתֶּלֶם וְאַמַּת הַמַּיִם שֶׁהֵם עֲמֻקִּים טֶפַח - זוֹרְעִים לְתוֹכָן שִׁלְשָׁה זְרָעוֹנִים, אֶחָד מִכָּאן, וְאֶחָד מִכָּאן, וְאֶחָד בָּאֶמְצַע: ג. הָיָה רֹאשׁ תּוֹר יָרָק נִכְנָס לְתוֹךְ שִׂדֵּה יָרָק אַחֵר - מֻתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִרְאֶה כְּסוֹף שָׂדֵהוּ. הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה יָרָק, וְהוּא מְבַקֵּשׁ לִטַּע בְּתוֹכָהּ שׁוּרָה שֶׁל יָרָק אַחֵר, רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: עַד שֶׁיְּהֵא הַתֶּלֶם מִפְלָשׁ מֵרֹאשׁ הַשָּׂדֶה וְעַד רֹאשׁוֹ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֹרֶךְ שִׁשָּׁה טְפָחִים וְרֹחַב מְלֹאוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: רֹחַב כְּמִלֹּא רֹחַב הַפַּרְסָה: ד. הַנּוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שֶׁל קִשּׁוּאִין, שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שֶׁל דְּלוּעִים, שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שֶׁל פּוֹל־הַמִּצְרִי - מֻתָּר. שׁוּרָה שֶׁל קִשּׁוּאִים, שׁוּרָה שֶׁל דְּלוּעִים, שׁוּרָה שֶׁל פּוֹל־הַמִּצְרִי - אָסוּר. שׁוּרָה שֶׁל קִשּׁוּאִים, שׁוּרָה שֶׁל דְּלוּעִים, שׁוּרָה שֶׁל פּוֹל־הַמִּצְרִי, וְשׁוּרָה שֶׁל קִשּׁוּאִים - רַבִּי

אֶלִיעֶזֶר מַתִּיר, וַחֲכָמִים אוֹסְרִין: ה. נוֹטֵעַ אָדָם קִשּׁוּת וּדְלַעַת לְתוֹךְ גֶּמָּא אַחַת, וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא זוֹ נוֹטָה לְצַד זֶה, וְזוֹ נוֹטָה לְצַד זֶה, וְנוֹטָה שֵׂעָר שֶׁל זוֹ לְכָאן, וְשֵׂעָר שֶׁל זוֹ לְכָאן, שֶׁכָּל מַה שֶּׁאָסְרוּ חֲכָמִים, לֹא גָּזְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן: ו. הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה בְּצָלִים, וּמְבַקֵּשׁ לִטַּע בְּתוֹכָהּ שׁוּרוֹת שֶׁל דְּלוּעִים - רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: עוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת וְנוֹטֵעַ שׁוּרָה אַחַת, וּמַנִּיחַ קָמַת בְּצָלִים בְּמָקוֹם שְׁתֵּי שׁוּרוֹת, וְעוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת וְנוֹטֵעַ שׁוּרָה אֶחָת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: עוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת וְנוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת, וּמַנִּיחַ קָמַת בְּצָלִים בְּמָקוֹם שְׁתֵּי שׁוּרוֹת, וְעוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת וְנוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אִם אֵין בֵּין שׁוּרָה לַחֲבֶרְתָּהּ שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אַמָּה, לֹא יְקַיֵּם אֶת הַזֶּרַע שֶׁל בֵּינְתַיִם: ז. דְּלַעַת בִּיָּרָק - כַּיָּרָק. וּבְתִבוּאָה - נוֹתְנִין לָהּ בֵּית־רֹבַע. הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה תְּבוּאָה, וּבִקֵּשׁ לִטַּע לְתוֹכָהּ שׁוּרָה שֶׁל דְּלוּעִין - נוֹתְנִין לָהּ עֲבוּדָתָהּ שִׁשָּׁה טְפָחִים. וְאִם הִגְדִּילָה - יַעֲקֹר מִלְּפָנֶיהָ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: נוֹתְנִין לָהּ עֲבוּדָתָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת. אָמְרוּ לוֹ: הֲתַחְמִיר זוֹ מִן הַגֶּפֶן? אָמַר לָהֶן: מָצִינוּ שֶׁזּוֹ חֲמוּרָה מִן הַגֶּפֶן, שֶׁלְּגֶפֶן יְחִידִית נוֹתְנִין לָהּ עֲבוּדָתָהּ שִׁשָּׁה טְפָחִים, וְלִדְלַעַת יְחִידִית נוֹתְנִין לָהּ בֵּית־רֹבַע. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: כָּל שְׁלֹשָׁה דְּלוּעִין לְבֵית־סְאָה - לֹא יָבִיא זֶרַע לְתוֹךְ בֵּית־סְאָה. רַבִּי יוֹסֵי בֶּן הַחוֹטֵף אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: כָּל שְׁלֹשָׁה דְּלוּעִין לְבֵית־כּוֹר, לֹא יָבִיא זֶרַע לְתוֹךְ בֵּית־כּוֹר:

כִּלְאַיִם פֶּרֶק ד

א. קָרַחַת הַכֶּרֶם - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע אַמּוֹת. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה. מְחוֹל הַכֶּרֶם - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אַמָּה. וְאֵיזוֹ הִיא קָרַחַת הַכֶּרֶם? כֶּרֶם שֶׁחָרַב מֵאֶמְצָעוֹ. אִם אֵין שָׁם שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה - לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם. הָיוּ שָׁם שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה - נוֹתְנִין לוֹ עֲבוּדָתוֹ וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר: ב. אֵיזֶה הוּא מְחוֹל הַכֶּרֶם? בֵּין כֶּרֶם לַגָּדֵר. אִם אֵין שָׁם שְׁתַּיִם־עֶשְׂרֵה אַמָּה - לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם. הָיוּ שָׁם שְׁתַּיִם־עֶשְׂרֵה אַמָּה - נוֹתְנִין לוֹ עֲבוּדָתוֹ וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר: ג. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין זֶה אֶלָּא גֶּדֶר הַכֶּרֶם. וְאֵיזֶה הוּא מְחוֹל הַכֶּרֶם? בֵּין שְׁנֵי הַכְּרָמִים. וְאֵיזֶה הוּא גָּדֵר? שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים. וְחָרִיץ? שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה: ד. מְחִצַּת הַקָּנִים - אִם אֵין בֵּין קָנֶה לַחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים כְּדֵי שֶׁיִּכָּנֵס הַגְּדִי - הֲרֵי זוֹ כְּמִחְצָה. וְגָדֵר שֶׁנִּפְרַץ, עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת - הֲרֵי הוּא כִּפְתָח. יָתֵר מִכֵּן - כְּנֶגֶד הַפִּרְצָה אָסוּר. נִפְרְצוּ בוֹ פִּרְצוֹת הַרְבֵּה, אִם

הָעוֹמֵד מְרֻבֶּה עַל הַפָּרוּץ - מֻתָּר. וְאִם הַפָּרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד, כְּנֶגֶד הַפִּרְצָה - אָסוּר: ה. הַנּוֹטֵעַ שׁוּרָה שֶׁל חָמֵשׁ גְּפָנִים - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: כֶּרֶם. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵינוֹ כֶּרֶם, עַד שֶׁיִּהוּ שָׁם שְׁתֵּי שׁוּרוֹת. לְפִיכָךְ, הַזּוֹרֵעַ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁבַּכֶּרֶם, בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: קִדֵּשׁ שׁוּרָה אַחַת. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: קִדֵּשׁ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת: ו. הַנּוֹטֵעַ שְׁתַּיִם כְּנֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת יוֹצְאָה זָנָב - הֲרֵי זֶה כֶּרֶם. שְׁתַּיִם כְּנֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת בֵּינְתַיִם, אוֹ שְׁתַּיִם כְּנֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת בָּאֶמְצַע - אֵינוֹ כֶּרֶם, עַד שֶׁיִּהוּ שְׁתַּיִם כְּנֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת יוֹצְאָה זָנָב: ז. הַנּוֹטֵעַ שׁוּרָה אַחַת בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ, וְשׁוּרָה אַחַת בְּתוֹךְ שֶׁל חֲבֵרוֹ, וְדֶרֶךְ הַיָּחִיד וְדֶרֶךְ הָרַבִּים בָּאֶמְצַע, וְגָדֵר שֶׁהוּא נָמוּךְ מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים - הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת. גָּבוֹהַּ מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים - אֵינָן מִצְטָרְפוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם עֵרְסָן מִלְמַעְלָה - הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת: ח. הַנּוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת - אִם אֵין בֵּינֵיהֶן שְׁמוֹנָה אַמּוֹת, לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם. הָיוּ שָׁלֹשׁ - אִם אֵין בֵּין שׁוּרָה לַחֲבֶרְתָּהּ שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה, לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר מִשּׁוּם חֲנִינָא בֶּן חֲכִינַאי: אֲפִלּוּ חָרְבָּה הָאֶמְצָעִית וְאֵין בֵּין שׁוּרָה לַחֲבֶרְתָּהּ שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה - לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם, שֶׁאִלּוּ מִתְחִלָּה נִטָּעָן - הֲרֵי זֶה מֻתָּר בִּשְׁמוֹנָה אַמּוֹת: ט. הַנּוֹטֵעַ אֶת כַּרְמוֹ עַל שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה - מֻתָּר לְהָבִיא זֶרַע לְשָׁם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה בְּצַלְמוֹן, בְּאֶחָד שֶׁנָּטַע אֶת כַּרְמוֹ עַל שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה, וְהָיָה הוֹפֵךְ שְׁעַר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת לְצַד אֶחָד וְזוֹרֵעַ אֶת הַנִּיר, וּבְשָׁנָה אַחֶרֶת הָיָה הוֹפֵךְ אֶת הַשְּׁעָר לְמָקוֹם אַחֵר וְזוֹרֵעַ אֶת הַבּוּר - וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים, וְהִתִּירוּ. רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים: אַף הַנּוֹטֵעַ אֶת כַּרְמוֹ עַל שְׁמוֹנָה שְׁמוֹנָה אַמּוֹת - מֻתָּר:

יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַדַּאי. אֲמָרוּ אוּמּוֹת הָעוֹלָם פַּטְרוֹן אָחֳרָן אִית לָן בִּשְׁמַיָּא דְּהָא מַלְכִיכוֹן לָא שָׁלִיט אֶלָּא עֲלַיְיכוּ בִּלְחוֹדֵיכוֹן וַעֲלָנָא לָא שָׁלִיט. אַתָּא קְרָא וַאֲמַר מִי לֹא יְרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם [נ"א מַלְכָּא עִילָּאָה לְרַדָּאָה לוֹן וּלְאַלְקָאָה לוֹן וּלְמֶעְבַּד בְּהוֹן רְעוּתֵיהּ. כִּי לְךָ יָאתָה לְדַחֲלָא מִנָּךְ לְעֵילָּא וְתַתָּא. כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם] אִלֵּין שַׁלִּיטִין רַבְרְבָן דִּי מִמַּנָּן עֲלַיְיהוּ. וּבְכָל מַלְכוּתָם בְּהַהוּא מָלְכוּ דִּלְעֵילָּא. דְּהָא אַרְבַּע מַלְכְוָון שַׁלִּיטִין אִית לְעֵילָּא וְשָׁלְטִין בִּרְעוּתֵיהּ עַל כָּל שְׁאָר עַמִּין. וְעִם כָּל דָּא לֵית בְּהוּ דְּיַעֲבֵד אַפְלוּ מִלָּה זְעִירָא אֶלָּא כְּמָה דְּפַקֵּיד לוֹן דְּכְתִיב (דניאל ד) וּכְמִצְבֵּיהּ עָבֵד בְּחֵיל שְׁמַיָּא וְדַיְירֵי אַרְעָא. חַכְמֵי הַגּוֹיִם אִנּוּן מִמַּנָּן וְרַבְרְבָן דִּלְעֵילָּא דְּחָכְמְתָא דִּלְהוֹן מִנֵּיהוּ הֲוָה. בְּכָל מַלְכוּתָם מַלְכוּתָא דְּשַׁלִּיט כְּמָה דְּאִתְמַר. וְדָא הוּא קְרָא כְּפִשְׁטֵיהּ. אֲבָל בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם. הַאי אַשְׁכַּחְנָא בְּסִפְרֵי קַדְמָאֵי, דְּאִנּוּן מַשְׁרְיָין וְחַיְילִין אַף עַל גַּב דְּאִתְפַּקְדָן עַל מִלִּין דְּעָלְמָא וּפַקֵּיד לְכָל חַד לְמֶעְבַּד עֲבִידְתָּא, מָאן הוּא (סִתְיָמָא קַדִּישָׁא וְלָא כִּרְעוּתֵיהּ) דְּיַעֲבִיד שׁוּם חַד מִנַּיְיהוּ כְּמוֹךָ. בְּגִין דְּאִנּוּן רָשִׁים בְּעִילּוּיָא, וְאִנּוּן רָשִׁים בְּעוֹבָדָךְ מִכָּלְהוּ. וְדָא הוּא מֵאֵין כָּמוֹךָ יי', מָאן הוּא סִתְיָמָאָה קַדִּישָׁא דְּיַעֲבִיד וְלֶהֱוֵי כָּמוֹךָ עֵילָּא וְתַתָּא. וְיֵהֵא דָּמֵי לָךְ בְּכוּלָּא, עוֹבָדָא דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, אֲבָל אִנּוּן (ישעיה מד) תֹּהוּ וַחֲמוּדֵיהֶם בַּל יוֹעִילוּ. בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתִיב בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים וגו', בְּמַלְכוּתָם כְּתִיב וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן לְחַבְרַיָּיא בְּנֵי הֵילּוּלָא דָּא כָּל חַד מִנְּכוֹן יְקַשֵּׁט קִשּׁוּטָא חַד לַכַּלָּה. אָמַר לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ. אֶלְעָזָר הַב

נְבַזְבְּזָא חַד לַכַּלָּה דְּהָא לְמָחָר אִסְתַּכַּל [קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא] (נ"א בָּהּ) כַּד יֵעוֹל לַחוּפָּה בְּאַנּוּן שִׁרִין וְשִׁבְכִין (פי' אצעדה וצמיד) דְּיַהֲבוּ לָהּ בְּנֵי הֵיכָלָא לְקַיְּימָא קַמֵּיהּ. פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וַאֲמַר (שיר ג) מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר וגו', מִי זֹאת, כְּלָלָא דְּתְרִין קַדִּישִׁין דְּתְרִין עָלְמִין בְּחִבּוּרָא חֲדָא וְקִשׁוּרָא חֲדָא. עוֹלָה מַמָּשׁ לְמֶהֱוֵי קֻדְשׁ קָדָשִׁין. דְּהָא קֻדְשׁ קָדָשִׁין מ"י. וְאִתְחַבְּרָא בְּזֹא"ת. בְּגִין לְמֶהֱוֵי זֹאת עוֹלָה דְּאִיהִי קֻדְשׁ קָדָשִׁין. מִן הַמִּדְבָּר דְּהָא מִן הַמִּדְבָּר יָרְתָא לְמֶהֱוֵי כַּלָּה וּלְמֵיעַל לְחֻפָּה. תּוּ מִן הַמִּדְבָּר אִיהִי עוֹלָה כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שם ד) וּמִדְבָּרֵךְ נָאוֶה בְּהַהוּא מִדְבָּר [דף י ע"ב] דְּלְחִישׁוּ בְּשִׁפְוָון אִיהִי עוֹלָה. וְתָנִינָן מַאי דִּכְתִיב (שמואל א ד) הָאֱלֹהִים הָאַדִּירִים הָאֵלֶּה אֵלֶּה הֵם הָאֱלֹהִים הַמַּכִּים אֶת מִצְרַיִם בְּכָל מַכָּה בַּמִּדְבָּר. וְכִי כָּל דַּעֲבַד לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַּמִּדְבָּר הַוָה, וְהָא בִּישׁוּבָא הַוָה. אֶלָּא בַּמִּדְבָּר בְּדִבּוּרָא כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שיר ד) וּמִדְבָּרֵךְ נָאוֶה. וּכְתִיב (תהלים עה) מִמִּדְבַּר הָרִים. אוֹף הָכִי עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר, מִן הַמִּדְבָּר וַדַּאי. בְּהַהִיא מִלָּה דְּפוּמָא אִיהִי סַלְקָא וְאָעֲלַת בֵּין גַּדְפֵי דְּאִמָּא, וּלְבָתַר בְּדִבּוּרָא נַחְתָּא וְשַׁרְיָא עַל רֵישֵׁיהוּ דְּעַמָּא קַדִּישָׁא. הֵיךְ סַלְקָא בְּדִבּוּרָא. דְּהָא בְּשֵׁירוּתָא כַּד בַּר נָשׁ קָאֵים בְּצַפְרָא אִית לֵיהּ לְבָרְכָא לְמָארֵיהּ. בְּשַׁעְתָּא דְּפָקַח עֵינוֹי הֵיךְ מְבָרֵךְ. הָכֵי הַוּוֹ עַבְדֵי חַסִידֵי קַדְמָאֵי נַטְלָא דְּמַיָּא הַוּוֹ יַהֲבֵי קָמַייהוּ, וּבְזִמְנָא דְּמִתְעָרֵי בְּלֵילְיָא אַסְחָן יְדַייהוּ וְקָיְימֵי וְלָעָאן בְּאוֹרַיְתָא וּמְבָרְכֵי עַל קְרִיאָתָהּ וְכַד תַּרְנְגוֹלָא. קָרֵי כְּדֵין פַּלְגוּת לֵילְיָא מַמָּשׁ, וּכְדֵין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ס' ב') אִשְׁתַּבַּח עִם צַדִּיקַיָּיא בְּגִנְתָא דְּעֵדֶן, וְאַסְיַר לְבָרְכָא בִּידַיִן מְסוֹאָבוֹת וּמְזֻהָמוֹת. (ומְבָרְכִין). וְכֵן כָּל שַׁעְתָּא.

בְּגִין דִּבְשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ נָאֵים רוּחִיהּ פָּרְחָא מִנֵּיהּ. וּבְשַׁעֲתָא
דְּרוּחִיהּ פָּרְחָא מִנֵּיהּ, רוּחָא מְסָאֲבָא זַמִּין וְשָׁרְיָא עַל יְדוֹי
וּמְסָאֵב לוֹן וַאֲסִיר לְבָרְכָא בְּהוֹ בְּלָא נְטִילָה. וְאִי תֵּימָא
אִי הָכִי הָא בִּימָמָא דְּלָא נָאֵים וְלָא פָּרַח רוּחִיהּ מִנֵּיהּ
וְלָא שָׁרְיָא עֲלֵיהּ רוּחָא מְסָאֲבָא וְכַד עָאל לְבֵית הַכִּסֵּא
לָא יְבָרֵךְ וְלָא יִקְרָא בְּתוֹרָה אֲפִלּוּ מִלָּה חָדָא עַד דְּיִסְחֵי
יְדוֹי. וְאִי תֵּימָא בְּגִין דְּמִלּוֹכְלְכִים אִנּוּן, לָאו הָכִי הוּא
בְּמֶה אִתְלַכְלְכוּ. אֶלָּא וַוי לִבְנֵי עָלְמָא דְּלָא מַשְׁגִּיחִין וְלָא
יַדְעִין בְּיִקְרָא דְּמָארֵיהוֹן וְלָא יָדְעִי עַל מַה קָיְימָא עָלְמָא.
רוּחָא חָדָא אִית בְּכָל בֵּית הַכִּסֵּא דְּעָלְמָא דְּשָׁרְיָא תַּמָּן
וְאִתְהַנֵּי מֵהַהוּא לְכְלוּכָא וְטִנּוּפָא וּמִיָּד שָׁרֵי עַל אִנּוּן
אֲצִבְּעָן דִּידוֹי דְּבַר נָשׁ. פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וַאֲמַר כָּל מָאן
דְּחָדֵי בְּאִנּוּן מוֹעֲדַיָּא וְלָא יָהֵב חוּלָקֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, הַהוּא רַע עַיִן שָׂטָן שׁוֹנֵא אוֹתוֹ וְקָא מְקַטְרֵג לֵיהּ
וְסָלֵיק לֵיהּ מֵעָלְמָא וְכַמָּה עָקוּ עַל עָקוּ מְסַבֵּב לֵיהּ.
חוּלָקֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֶחֱדֵי לְמִסְכְּנֵי כְּפוּם מַה
דְּיָכֵיל לְמֶעְבַּד. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹמַיָּא אִלֵּין
אָתֵי לְמֶחֱמֵי לְאִנּוּן מָאנִין תְּבִירִין דִּילֵיהּ, וְעָאל עֲלֵיהוּ
וְחָמֵי דְּלָא אִית לְהוֹן לְמֶחֱדֵי, וּבְכֵי עֲלֵיהוּ. סָלֵיק לְעֵילָא
וּבָעֵי לְחָרְבָּא עָלְמָא. אֲתָאן בְּנֵי מְתִיבְתָּא קַמֵּיהּ וְאָמְרֵי
רִבּוֹן עָלְמָא רַחוּם וְחַנּוּן אִתְקְרִיאַת יִתְגַּלְגְּלוּן רַחֲמָךְ עַל
בְּנָךְ. אֲמַר לוֹן וְכִי עָלְמָא לָא [יָדְעִין דְּלָא] עָבְדִית לֵיהּ
אֶלָּא עַל חֶסֶ"ד דִּכְתִיב (תהלים פט) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה,
וְעָלְמָא עַל דָּא קָיְימָא. אָמְרֵי קַמֵּיהּ מַלְאֲכֵי עִלָּאֵי רִבּוֹן
עָלְמָא הָא פְּלָנְיָא דְּאָכֵיל וְרָוֵי וְיָכֵיל לְמֶעְבַּד טִיבוּ עִם
מִסְכְּנֵי וְלָא יָהֵיב לוֹן מִידֵי. אָתֵי הַהוּא מְקַטְרְגָא וּתְבַע

רְשׁוּ וּרְדַף אַבַּתְרֵיהּ דְּהַהוּא בַּר נָשׁ. מָאן לָן בְּעַלְמָא גָּדוֹל מֵאַבְרָהָם דַּעֲבַד טִיבוּ לְכָל בִּרְיָין. בְּיוֹמָא דַּעֲבַד מִשְׁתְּיָיא, מַה כְּתִיב (בראשית כא) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגָּמַל, וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָּדוֹל בְּיוֹם הִגָּמֵל אֶת יִצְחָק. עֲבַד אַבְרָהָם מִשְׁתְּיָיא וּקְרָא לְכָל רַבְרְבֵי דָּרָא לְהֱהֵיא סְעוּדְתָּא. וְתָנִינָן בְּכָל סְעוּדְתָּא דְּחֶדְוָה, הַהוּא מְקַטְרְגָא אָזֵיל וְחָמֵי אִי הַהוּא בַּר נָשׁ אַקְדִּים טִיבוּ לְמִסְכְּנֵי וּמִסְכְּנֵי בְּבֵיתָא, הַהוּא מְקַטְרְגָא אִתְפְּרַשׁ מֵהַהוּא בֵּיתָא וְלָא עָאל תַּמָּן, וְאִי לָאו עָאל תַּמָּן. וְחָמֵי עַרְבּוּבְיָא דְּחֶדְוָה בְּלָא מִסְכְּנֵי וּבְלָא טִיבוּ דְּאַקְדִּים לְמִסְכְּנֵי, סָלִיק לְעֵילָּא וּמְקַטְרְגָא עֲלֵיהּ. אַבְרָהָם כֵּיוָן דְּזַמִּין לְרַבְרְבֵי דָּרָא, נָחֵת מְקַטְרְגָא וְקָם עַל פִּתְחָא כְּגוֹנָא דְּמִסְכְּנָא וְלָא הֲוָה מָאן דְּאַשְׁגַּח בֵּיהּ. אַבְרָהָם הֲוָה מְשַׁמֵּשׁ לְאִנּוּן מַלְכִין וְרַבְרְבִין. שָׂרָה אוּנִיקַת בְּנִין לְכוֹלְהוֹ, דְּלָא הֲווֹ מְהֵמְנִין כַּד אִיהִי אוֹלִידַת אֶלָּא אָמְרוּ אֲסוּפִי הוּא וּמִן שׁוּקָא אַיְתִיאוּ לֵיהּ. בְּגִין כָּךְ אַתְיָין בְּנַיְיהוּ בַּהֲדַיְיהוּ וְנָטְלַת לוֹן שָׂרָה וְאוּנִיקַת לוֹן קָמַיְיהוּ. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שם) מִי מִלֵּל [דף י"א ע"א] לְאַבְרָהָם הֵנִיקָה בָנִים שָׂרָה, בָּנִים וַדַּאי. וְהַהוּא מְקַטְרְגָא עַל פִּתְחָא. אָמְרָה שָׂרָה צְחוֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים. מִיָּד סָלִיק הַהוּא מְקַטְרְגָא קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וַאֲמַר לֵיהּ רִבּוֹן עָלְמָא אַתְּ אֲמַרְתְּ אַבְרָהָם אוֹהֲבִי, עֲבַד סְעוּדְתָּא וְלָא יְהַב לָךְ מִידֵי וְלָאו לְמִסְכְּנֵי וְלָא קָרֵיב קָדָמָךְ אֲפִילּוּ יוֹנָה חַד. וְתוּ אָמְרַת שָׂרָה דְּחַיְיכַת בָּהּ. אֲמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָאן בְּעַלְמָא כְּאַבְרָהָם. וְלָא זָז מִתַּמָּן, עַד דְּבִלְבֵּל כָּל הַהִיא חֶדְוָה, וּפַקִּיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִקְרַב לְיִצְחָק קָרְבָּנָא, וְאִתְגְּזַר עַל שָׂרָה דְּתָמוּת עַל צַעֲרָא דְּבָרָה. כָּל הַהוּא צַעֲרָא גָּרִים דְּלָא יְהֵיב מִידֵי לְמִסְכְּנֵי.

פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וַאֲמַר מַאי דִּכְתִיב (ישעיה לח) וַיַּסֵּב חִזְקִיָּהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה׳. תָּא חֲזֵי כַּמָּה הוּא חֵילָא תַּקִּיפָא דְאוֹרַיְתָא, וְכַמָּה הוּא עִלָּאָה עַל כֹּלָא. דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְתָא לָא דָּחֵיל מֵעִילָּאֵי וּמִתַּתָּאֵי. וְלָא דָּחֵיל מִמַּרְעִין בִּישִׁין דְּעַלְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ אֲחִיד בְּאִילָנָא דְחַיֵּי וְלֵילְיָף מִינֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא. דְּהָא אוֹרַיְתָא תּוֹלִיף לְבַר נָשׁ לְמֵיזַל בְּאָרַח קְשׁוֹט. תּוֹלִיף לֵיהּ עֵיטָא הֵיךְ יָתוּב קַמֵּי מָארֵיהּ לְבַטְלָא הַהִיא גְּזֵרָה. דַּאֲפִילּוּ אִתְגְּזַר עֲלֵיהּ דְּלָא יִתְבַּטֵּל הַאי גְּזֵרָה, מִיָּד אִתְבַּטֵּל וְאִסְתַּלַּק מִנֵּיהּ וְלָא שַׁרְיָא עֲלֵיהּ דְּבַר נָשׁ בְּהַאי עַלְמָא. וּבְגִין כָּךְ בָּעֵי לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְאִשְׁתַּדְּלָא בְּאוֹרַיְתָא יְמָמָא וְלֵילֵי וְלָא יִתְעַדֵּי מִינָּהּ הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יהושע א) וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאִי אִתְעַדֵּי מִינָּהּ דְּאוֹרַיְתָא אוֹ אִתְפְּרַשׁ מִינָּהּ כְּאִלּוּ אִתְפְּרַשׁ מֵאִילָנָא דְחַיֵּי. תָּא חֲזֵי עֵיטָא לְבַר נָשׁ, כַּד אִיהוּ סָלִיק בְּלֵילְיָא עַל עַרְסֵיהּ בָּעֵי לְקַבְּלָא עֲלֵיהּ מַלְכוּתָא דִּלְעֵילָּא בִּלְבָּא שְׁלִים וּלְאַקְדָּמָא לְמִמְסַר קַמֵּיהּ פִּקְדּוֹנָא דְּנַפְשֵׁיהּ (בראשית י״ט ע״ב) וּמִיָּד אִשְׁתְּזִיב מִכָּל מַרְעִין בִּישִׁין וּמִכָּל רוּחִין בִּישִׁין וְלָא שָׁלְטִין עֲלֵיהּ. וּבְצַפְרָא כַּד קָם מֵעַרְסֵיהּ בָּעֵי לְבָרְכָא לְמָארֵיהּ וּלְמֵיעַל לְבֵיתֵיהּ וּלְמִסְגַּד קַמֵּי הֵיכָלֵיהּ בְּדָחִילוּ סַגִּיא, וּבָתַר כֵּן יְצֵלֵי צְלוֹתֵיהּ וְיִסַּב עֵיטָא מֵאנּוּן אֲבָהָן קַדִּישִׁין דִּכְתִיב (תהלים ה) וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ. הָכִי אוֹקְמוּהָ לָא לְבָעֵי לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְעָאלָא לְבֵי כְּנִישְׁתָּא אֶלָּא אִי אִמְלִיךְ בְּקַדְמִיתָא בַּאֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, בְּגִין דְּאִנּוּן תְּקִינוּ צְלוֹתָא לְקַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ דָּא אַבְרָהָם. אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל

קָדְשָׁךְ דָּא יִצְחָק. בִּירְאָתֵךְ דָּא יַעֲקֹב. וּבָעֵי לְאַכְלָלָא לוֹן בְּרֵישָׁא וּבָתַר כֵּן יֵיעוֹל לְבֵי כְּנִשְׁתָּא וְיִצְלֵי צְלוֹתֵיהּ. כְּדֵין כְּתִיב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אָתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר. רַבִּי פִּינְחָס הֲוָה שְׁכִיחַ קַמֵּי דְּרַבִּי רְחוּמָאֵי בְּכִיף יַמָּא דְּגִנּוֹסַר. וּבַר נַשׁ רַב וּקְשִׁישָׁא דְּיוֹמִין הֲוָה וְעִינוֹי אִסְתַּלָּקוּ מִלְּמֶחֱמֵי. אֲמַר לְרַבִּי פִּינְחָס וַדַּאי שְׁמַעְנָא דְּיוֹחָאִי חַבְרָנָא אִית לֵיהּ מַרְגָּלִית אֶבֶן טָבָא, וְאִסְתַּכְּלִית בְּנְהוֹרָא דְּהַהִיא מַרְגָּלִית נָפְקָא כְּנְהִירוּ דְּשִׁמְשָׁא מִנַּרְתָּקָהּ וְנָהֲרָא כָּל עָלְמָא. וְהַהוּא נְהוֹרָא קָאֵים מִשְׁמַיָּא לְאַרְעָא וְנָהֵיר כָּל עָלְמָא עַד דְּיָתֵיב עַתִּיק יוֹמִין וְיָתֵיב עַל כָּרְסַיָּיא כְּדְקָא יָאוֹת. וְהַהוּא נְהוֹרָא כָּלִיל כֻּלָּא בְּבֵיתֵךְ. וּמִנְּהוֹרָא דְּאִתְכְּלִיל בְּבֵיתֵךְ. נָפַק נְהִירוּ דַּקִּיק וּזְעִיר וְנָפִיק לְבַר וְנָהֵיר כָּל עָלְמָא, זַכָּאָה חוּלָקָךְ. פּוֹק בְּרִי פּוֹק זִיל אַבַּתְרֵיהּ דְּהַהִיא מַרְגָּלִית דְּנָהֵיר עָלְמָא, דְּהָא שַׁעֲתָא קַיְימָא לָךְ. נָפַק מִקַּמֵּיהּ וְקָאֵים לְמֵיעַל בְּהַהִיא אַרְבָּא וּתְרֵין גּוּבְרִין בַּהֲדֵיהּ. חָמָא תְּרֵין צְפָרִין דַּהֲווֹ אַתְיָין וְטָסִין עַל יַמָּא, רָמָא לוֹן קָלָא וַאֲמַר צְפָרִין צְפָרִין דְּאַתּוּן טָאסִין עַל יַמָּא חֲמֵיתוּן דּוּךְ דְּבַר יוֹחָאִי תַּמָּן, אִשְׁתָּהֵי פּוּרְתָּא אֲמַר צְפָרִין צְפָרִין זִילוּ וַאֲתִיבוּ לִי. פָּרְחוּ וַאֲזִילוּ, עָאלוּ בְּיַמָּא וְאָזְלֵי לְהוֹן. עַד דְּנָפַק הָא אִנּוּן צְפָרִין אַתְיָין וּבְפוּמָא דְּחָדָא מִנַּייהוּ פִּתְקָא חָדָא וּכְתִיב בְּגַוָּוהּ דְּהָא בַּר יוֹחָאִי נָפַק מִן מְעָרְתָּא [הוּא] וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ. אֲזַל לְגַבֵּהּ וְאַשְׁכַּח לֵיהּ מְשַׁנְיָא וְגוּפֵיהּ מַלְיָא חֲלוּדִין. בָּכָה [דף י"א ע"ב] בַּהֲדֵיהּ וַאֲמַר וַוי דַּחֲמִיתִיךְ בְּכָךְ. אֲמַר זַכָּאָה חוּלְקִי דַּחֲמִית לִי בְּכָךְ דְּאִלְמָלֵא לָא חֲמִיתָא לִי בְּכָךְ לָא הֲוִינָא בְּכָךְ (עיין בסוף הספר מה שחסר כאן). פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן בְּפִקּוּדֵי אוֹרַיְתָא. וַאֲמַר פִּקּוּדֵי

אוֹרַיְתָא דִּיהַב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל כֻּלְּהוּ בְּאוֹרַיְתָא בְּאַרַח כְּלַל כְּתִיבִי:

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. הָדָא הִיא פִּקּוּדָא קַדְמָאָ״ה דְּכֹלָּא. וְאִקְרֵי פִּקּוּדָא דָּא יִרְאַת ה׳ דְּאִקְרֵי רֵאשִׁית. דִּכְתִיב (תהלים קיא) רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת יי׳. (משלי א) יִרְאַת יי׳ רֵאשִׁית דַּעַת. בְּגִין דְּמִלָּה דָּא רֵאשִׁית אִקְרֵי. וְדָא אִיהִי תַּרְעָא לְאָעְלָא גּוֹ מְהֵימְנוּתָא. וְעַל פִּקּוּדָא דָּא אִתְקַיָּים כָּל עָלְמָא. יִרְאָה אִתְפְּרַשׁ לְתַלַּת סִטְרִין. תְּרִין מִנַּיְהוּ לֵית בְּהוּ עִיקָּרָא כְּדְקָא יָאוֹת, וְחַד עִיקָּרָא דְּיִרְאָה. אִית בַּר נָשׁ דְּדָחֵיל מִקּוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דְּיֵיחוֹן בְּנוֹהִי וְלָא יְמוּתוּן. אוֹ דָּחֵיל מֵעוֹנְשָׁא דְּגוּפֵיהּ אוֹ דְּמָמוֹנֵיהּ. וְעַל דָּא דָּחֵיל לֵיהּ תְּדִיר. אִשְׁתְּכַח יִרְאָה דְּאִיהוּ דָּחֵיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא שָׁוֵי לְעִקָּרָא. אִית בַּר נָשׁ דְּדָחֵיל מִן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דְּדָחֵיל מֵעוֹנְשָׁא דְּהַהוּא עָלְמָא וְעוֹנְשָׁא דְּגֵיהִנֹּם. תְּרִין אִלֵּין לָאו עִיקָּרָא דְּיִרְאָה אִנּוּן וְשָׁרְשָׁא דִּילֵיהּ. יִרְאָ״ה דְּאִיהִי עִקָּרָא, לְמִדְחַל בַּר נָשׁ לְמָארֵיהּ בְּגִין דְּאִיהוּ רַב וְשַׁלִּיט עִקָּרָא וְשָׁרְשָׁא דְּכָל עָלְמִין וְכֹלָּא קָמֵיהּ כְּלָא חֲשִׁיבִין. כְּמָה דְּאִתְּמַר (דניאל ד) וְכָל דַּיְירֵי אַרְעָא כְּלָא חֲשִׁיבִין. וּלְשַׁוָּאָה רְעוּתֵיהּ בְּהַהוּא אֲתַר דְּאִקְרֵי (נ״א ב׳) יִרְאָה. בָּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וַאֲמַר וַוי אִי אֵימָא וַוי אִי לָא אֵימָא. אִי אֵימָא יִנְדְּעוּן חַיָּיבִין הֵיךְ יִפְלְחוּן לְמָארֵיהוֹן. אִי לָא אֵימָא יֶאֱבְדוּן חַבְרַיָּיא מִלָּה דָּא. בַּאֲתַר דְּיִרְאָה קַדִּישָׁא שָׁרֵי, מִלְּרַע אִית יִרְאָה רָעָה דְּלָקֵי וּמָחֵי וּמְקַטְרֵג וְאִיהִי רְצוּעָה לְאַלְקָאָה חַיָּיבַיָּא. וּמָאן דְּדָחֵיל בְּגִין עוֹנֶשׁ דְּמַלְקוּתָא וְקִטְרוּגָא כְּמָה דְּאִתְּמַר. לָא שַׁרְיָא עֲלֵיהּ הַהִיא

יִרְאַת ה׳ דְּאִיקְרֵי יִרְאַת ה׳ לְחַיִּים. אֶלָּא מָאן שַׁרְיָא עֲלֵיהּ
הַהִיא יִרְאָה רָעָה. וְאִשְׁתְּכַח דְּשַׁרְיָא עֲלֵיהּ הַהִיא רְצוּעָה
יִרְאָה רָעָה וְלֹא יִרְאַת ה׳. וּבְגִין כַּךְ אַתַּר דְּאִקְרֵי יִרְאַת
ה׳ רֵאשִׁית דַּעַת אִקְרֵי. וְעַל דָּא אִתְכְּלִיל הָכָא פִּקּוּדָא דָּא.
וְדָא עִקָּרָא וִיסוֹדָא לְכָל שְׁאָר פִּקּוּדִין דְּאוֹרַיְתָא. מָאן
דְּנָטִיר יִרְאָה דָּא נָטִיר כֹּלָּא. לָא נָטִיר יִרְאָה לָא נָטִיר
פִּקּוּדֵי אוֹרַיְתָא, דְּהָא דָּא תַּרְעָא דְכֹלָּא. וּבְגִין כַּךְ כְּתִיב
בְּרֵאשִׁית דְּאִיהִי יִרְאָה בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
הָאָרֶץ. דְּמָאן דַּעֲבַר עַל דָּא עֲבַר עַל פִּקּוּדֵי דְאוֹרַיְתָא.
וְעוֹנְשָׁא דְּמָאן דַּעֲבַר עַל דָּא הַאי רְצוּעָה רָעָה אַלְקֵי לֵיהּ.
וְהַיְינוּ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ
אֱלֹהִים. הָא אִלֵּין אַרְבַּע עוֹנְשִׁין לְאַעֲנָשָׁא בְּהוֹן חַיָּבַיָּא.
תֹּהוּ דָּא חֻנָּק, דִּכְתִיב (ישעיה לד) קַו תֹּהוּ (זכריה ב) חֶבֶל מִדָּה.
בֹּהוּ דָּא סְקִילָה, אַבְנִין דְּמִשּׁוּקָעִין גּוֹ תְּהוֹמָא רַבָּא
לְעוֹנְשָׁא דְּחַיָּבַיָּא. וְחשֶׁךְ דָּא שְׂרֵיפָה, דִּכְתִיב (דברים ה) וַיְהִי
כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחשֶׁךְ (שם ד) וְהָהָר בּוֹעֵר בָּאֵשׁ
עַד לֵב הַשָּׁמַיִם חשֶׁךְ כו׳. וְדָא אֶשָּׁא תַּקִּיפָא דְּעַל רֵישֵׁיהוֹן
דְּחַיָּבַיָּא שָׁרֵי לְאוּקְדָא לוֹן. וְרוּחַ דָּא הֶרֶג בְּסַיָּיף. רוּחַ
סְעָרָה חַרְבָּא מְשַׁנְּנָא הִיא מְלַהֲטָא בֵּהּ. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר
(בראשית ג) וְאֶת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת וְאִקְרֵי רוּחַ. הַאי
עוֹנְשָׁא לְמָאן דְּיַעֲבַר עַל פִּקּוּדֵי אוֹרַיְתָא. וּכְתִיב לְבָתַר
יִרְאָה רֵאשִׁית דְּאִיהִי כְּלָלָא דְכֹלָּא. מִכָּאן וְהָלְאָה שְׁאָר
פִּקּוּדִין דְּאוֹרַיְתָא:

פִּקּוּדָא תְּנִיְינָא דָּא אִיהִי פִּקּוּדָא. דְּפִקּוּדָא דְּיִרְאָה
אִתְאַחֲדַת בָּהּ וְלָא נַפְקָא מִינָהּ לְעָלְמִין. וְאִיהִי

אַהֲבָ"ה. לְמִרְחַם בַּר נָשׁ לְמָארֵיהּ רְחִימוּ שְׁלִים. וּמָאן אִיהוּ רְחִימוּ שְׁלִים. דָּא אַהֲבָה רַבָּה דִּכְתִיב (שם יז) הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָּמִים שְׁלִים בִּרְחִימוּתָא. וְדָא הוּא דִכְתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר דָּא רְחִימוּ שְׁלֵימוּתָא דְאִקְרֵי (פקודי רנ"ד ב) אַהֲבָה רַבָּה. וְהָכָא אִיהוּ פִּקּוּדָא לְמִרְחַם בַּר נָשׁ לְמָארֵיהּ כְּדְקָא יָאוֹת. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא רְחִימְתָּא בְּשְׁלִימוּ אֲנָא שְׁמַעְנָא בֵּיהּ. אֲמַר לֵיהּ אִימָא בְּרִי קַמֵּי דְּרַבִּי פִּינְחָס דְּהָא אִיהוּ בְּהַאי דַּרְגָּא קָאִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַהֲבָה רַבָּה הַיְינוּ אַהֲבָה שְׁלֵימְתָּא בְּשְׁלִימוּ דְּתַרִין סִטְרִין, וְאִי לָא אִתְכְּלִיל בְּתַרִין סִטְרִין לָאו [דף יב ע"א] אִיהוּ אַהֲבָה כְּדְקָא יָאוֹת בְּשְׁלִימוּ. וְעַל דָּא תָּנִינָן בְּתַרִין סִטְרִין אִתְפְּרַשׁ אַהֲבָה רְחִימוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִית מָאן דְּרָחִים לֵיהּ מִגּוֹ דְּאִית לֵיהּ עוֹתָרָא, אוֹרְכָּא דְּיוֹמִין, בְּנִין סַחֲרָנֵיהּ, שַׁלִּיט עַל שַׂנְאוֹי, אָרְחוֹי מִתְתַּקְּנָן לֵיהּ, וּמִגּוֹ כָּךְ רָחִים לֵיהּ. וְאִי לְהַאי יְהֵא בְּהִפּוּכָא וְיהַדַּר עֲלֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גַּלְגּוֹלָא דְּדִינָא קַשְׁיָא, יְהֵא שַׂנְיָא לֵיהּ וְלָא יְרַחֵם לֵיהּ כְּלָל. וּבְגִין כָּךְ רְחִימָא דָּא לָאו אִיהוּ אַהֲבָה דְּאִית לֵיהּ עִקָּרָא. רְחִימוּ דְּאִקְרֵי שְׁלִים הַהוּא דַּהֲוִי בְּתַרִין סִטְרִין בֵּין בְּדִינָא בֵּין בְּטִיבוּ. וְתִקּוּנָא דְּאָרְחוֹי דְּרָחִים לֵיהּ לְמָארֵיהּ כְּמָה דְּתַנִינָן אֲפִלּוּ הוּא נָטֵיל נִשְׁמָתָךְ מִינָּךְ. דָּא אִיהוּ רְחִימוּ שְׁלִים דַּהֲוִי בְּתַרִין סִטְרִין (יז ע"ב). וְעַל דָּא אוֹר דְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית נָפַק וּלְבָתַר אִגְנִיז. כַּד אִגְנִיז נָפַק דִּינָא קַשְׁיָא וְאִתְכְּלִילוּ תַּרִין סִטְרִין כַּחֲדָא לְמֶהֱוֵי שְׁלִימוּ דְּאַהֲבָה כְּדְקָא יָאוֹת. נָטְלֵיהּ רַבִּי שִׁמְעוֹן [אַבוֹי] וּנְשָׁקֵיהּ. אֲתָא רַבִּי פִּינְחָס וּנְשָׁקֵיהּ וּבָרְכֵיהּ וַאֲמַר בְּוַדַּאי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שַׁדַּרְנִי הָכָא. דָּא הוּא (לעיל דף י"א ע"א) נְהִירוּ דַּקִּיק

דַּאֲמָרוּ לִי דְּאִתְכְּלִיל בְּבֵיתָאי וּלְבָתַר נָהִיר כָּל עָלְמָא. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וַדַּאי לָא אִיצְטְרִיךְ לְאִתְנַשֵּׁי יְרָאָ"ה בְּכָל פִּקּוּדִין, כָּל שֶׁכֵּן בְּפִקּוּדָא דָּא אִצְטְרִיךְ יְרָאָה לְאִתְדַּבְּקָא בְּהַאי. הֵיךְ אִתְדַּבְּקָא. אַהֲבָה אִיהִי בְּסִטְרָא חַד טַב כְּמָה דְּאִתְּמַר דְּיַהֲב עוּתְרָא וְטַב אוֹרְכָא דְּחַיֵּי בְּנֵי מְזוֹנֵי כְּדֵין אִיצְטְרִיךְ לְאַתְעָרָא יְרָאָה וּלְמִדְחַל דְּלָא יִגְרוֹם חוֹבָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי כח) אַשְׁרֵי אָדָם מְפַחֵד תָּמִיד, בְּגִין דְּהָא כְּלִיל יְרָאָ"ה בְּאַהֲבָ"ה. וְהָכִי אִצְטְרִיךְ בְּסִטְרָא אָחֳרָא דְּדִינָא קַשְׁיָא לְאַתְעָרָא בֵּהּ יְרָאָה. כַּד חֲמֵי דְּדִינָא קַשְׁיָא שַׁרְיָא עֲלוֹי כְּדֵין יִתְעַר יְרָאָה וְיִדְחַל לְמָארֵיהּ כְּדְקָא יָאוֹת וְלָא יַקְשֵׁה לִבֵּהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב (שם) וּמַקְשֶׁה לִבּוֹ יִפּוֹל בְּרָעָה. בְּהַהוּא סִטְרָא אָחֳרָא דְּאִקְרֵי רָעָה. אִשְׁתְּכַח יְרָאָה דְּאִתְאַחֲדַת בִּתְרִין סִטְרִין וְאִתְכְּלִילַת מִנַּיְהוּ. וְדָא אִיהוּ אַהֲבָה שְׁלֵימְתָא כְּדְקָא יָאוֹת:

פִּקּוּדָא תְּלִיתָאָה לְמִנְדַּע דְּאִית אֱלָהָא רַבְרְבָא וְשַׁלִּיטָאָה בְּעָלְמָא. וּלְיִיחֲדָא לֵיהּ בְּכָל יוֹמָא יְחוּדָא כְּדְקָא יָאוֹת בְּאַנּוּן שִׁית סִטְרִין עִלָּאִין. וּלְמֶעְבַּד לוֹן יְחוּדָא חֲדָא בְּשִׁית תִּבִּין דִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וּלְכַוְּונָא רְעוּתָא לְעֵילָא בַּהֲדַיְיהוּ. וְעַל דָּא אֶחָד אִצְטְרִיךְ לְאַרְכָּא לֵיהּ [נ"א כְּשִׁית] בְּשִׁית תִּבִּין. וְדָא הוּא דִּכְתִיב יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מָקוֹם אֶחָד. יִתְכַּנְּשׁוּן דַּרְגִּין דְּתַחוֹת שְׁמַיָּא לְאִתְאַחֲדָא בֵּהּ יְרָאָה לְמֶהֱוֵי בְּשִׁלִּימוּ לְשִׁית סִטְרִין כְּדְקָא יָאוֹת. וְעִם כָּל דָּא בְּהַהוּא יְחוּדָא אִצְטְרִיךְ לְקַשְׁרָא בֵּהּ יְרָאָה דְּאִצְטְרִיךְ לְאַרְכָּא בְּדַלֶ"ת דְּאֶחָד. דְּדַלֶ"ת דְּאֶחָד גְּדוֹלָה. וְהַיְינוּ דִּכְתִיב וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה דְּתִתְחַזֵּי וְתִתְקַשַּׁר דַּלֶ"ת

דְּאִיהוּ יַבָּשָׁה בְּהַהוּא יְחוּדָא. וּלְבָתַר דְּאִתְקַשַּׁר תַּמָּן לְעֵילָּא אִיצְטְרִיךְ לְקַשְׁרָא לָהּ לְתַתָּא בְּאֶכְלוּסָהָא בְּשִׁית סִטְרִין אָחֳרָנִין דִּלְתַתָּא בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד דְּאִית בֵּהּ שִׁית תֵּבִין אָחֳרָנִין דִּיחוּדָא. כְּדֵין מַה דַּהֲוָת יַבָּשָׁה אִתְעֲבִידַת אֶרֶץ לְמֶעְבַּד פֵּירִין וְאִיבִּין וּלְנָטְעָא אִילָנִין. וְהַיְינוּ דִּכְתִיב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ בְּהַהוּא יְחוּדָא דִּלְתַתָּא אַרְעָא רַעֲוָא שְׁלִים כְּדְקָא יָאוֹת. וְעַל דָּא כִּי טוֹב כִּי טוֹב תְּרֵי זִמְנֵי. חַד יְחוּדָא עִלָּאָה וְחַד יְחוּדָא תַּתָּאָה. כְּיוָן דְּאִתְאַחִיד בִּתְרִין סִטְרִין מִכָּאן וּלְהַלְאָה תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא. אִתְתַּקָּנַת לְמֶעְבַּד פֵּירִין וְאִיבִּין כְּדְקָא יָאוֹת:

פִּקּוּדָא רְבִיעָאָה לְמִנְדַּע דַּה׳ הוּא הָאֱלֹהִים, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (דברים ד) וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבוֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי יי׳ הוּא הָאֱלֹהִים. וּלְאִתְכְּלָלָא שְׁמָא דֵּאֱלֹהִים בִּשְׁמָא דיי׳. לְמִנְדַּע דְּאִנּוּן חַד וְלֵית בְּהוֹ פְּרוּדָא. וְהַיְינוּ רָזָא דִּכְתִיב יְהִי מְאֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. לְמֶהֱוֵי תְּרִין שְׁמָהָן חַד בְּלָא פְּרוּדָא כְּלָל. לְאִתְכְּלָלָא מְאֹרֹת חָסֵר בִּשְׁמָא דְּשָׁמַיִם (נ״א דְּרָשִׁים) דְּאִנּוּן חַד וְלֵית בְּהוֹ פְּרוּדָא. נְהוֹרָא אוּכְמָא בְּנְהוֹרָא חִיוּרָא לֵית בְּהוֹ פְּרוּדָא וְכֻלָּא חַד. [דף יב ע״ב] וְדָא הוּא עֲנָנָא חִיוּרָא דִּימָמָא וַעֲנָנָא דְּאֶשְׁתָּא בְּלֵילְיָא. [כְּמָה דְּאָמְרוּ חַבְרַיָּיא] מִדַּת יוֹם וּמִדַּת לַיְלָה. וּלְאִתְתַּקָּנָא דָּא בְּדָא לְאַנְהָרָא כְּמָה דְּאִתְּמַר לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. וְדָא חוֹבָה דְּהַהוּא נָחָשׁ קַדְמָאָה חִבֵּר לְתַתָּא וְאִתְפְּרַשׁ לְעֵילָּא. וּבְגִין כָּךְ גָּרַם מַה דְּגָרַם לְעָלְמָא. בְּגִין דְּאִצְטְרִיךְ לְאַפְרָשָׁא לְתַתָּא וּלְחַבְּרָא לְעֵילָּא. וּנְהוֹרָא אוּכְמָא אִצְטְרִיךְ לְאִתְאַחֲדָא לְעֵילָּא בְּחִבּוּרָא חֲדָא.

וּלְאִתְאַחֲדָא לְבָתַר בְּאַכְלוּסָהָא בִּיחוּדָהָא וּלְאַפְרָשָׁא לָהּ מִסִּטְרָא בִּישָׁא. וְעִם כָּל דָּא אִצְטְרִיךְ לְמִנְדַּע דְּאֱלֹהִים יי׳ כֻּלָּא חַד בְּלָא פְּרוּדָא. ה׳ הוּא הָאֱלֹהִים. וְכַד יִנְדַּע בַּר נָשׁ דְּכֻלָּא חַד וְלָא יַשְׁוֵי פְּרוּדָא, אֲפִילּוּ הַהִיא סִטְרָא אָחֳרָא יִסְתְּלַק מֵעַל עָלְמָא וְלָא אִתְמַשַּׁךְ לְתַתָּא. וְהַיְינוּ רָזָא דִּכְתִיב וְהָיוּ לִמְאוֹרוֹת. הָא קְלִיפָּה בָּתַר מוֹחָא סַלְקָא. מוֹחָא אוֹר. סִטְרָא אָחֳרָא מָוֶת. אוֹר בְּחִבּוּר דְּאַתְוָון. מָוֶת בְּפֵרוּדָא. וְכַד הַאי אוֹר אִסְתַּלַּק מִתַּמָּן, מִתְחַבְּרָא בְּאַתְוָון מָוֶת דְּפֵרוּדָא. מֵאִלֵּין אַתְוָון שְׁרִיאַת חַוָּה וְגָרְמַת בִּישָׁא עַל עָלְמָא. כְּמָה דִּכְתִיב (בראשית ג) וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב אֲהַדְּרַת אַתְוָון לְמַפְרַע אִשְׁתַּאַר מ״ו וְאִנּוּן אִזְדְּלוּ וְנָטְלוּ אוֹת תי״ו בַּהֲדַיְיהוּ וְגָרְמַת מוֹתָא עַל עָלְמָא כְּמָה דִּכְתִיב וַתֵּרֶא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא הָא אוֹלִיפְנָא מ״ם אִשְׁתָּאֲרַת יְחִידָאָה, וָא״ו דְּאִיהוּ חַיִּין תָּדִיר אִתְהַפְּכַת וְאָזְלַת (פנחס רל״ו ע״א) וְנָטְלַת תי״ו דִּכְתִיב וַתִּקַּח וַתִּתֵּן וְאִשְׁתְּלִים תֵּיבָה דָּא וְאִתְחַבְּרוּ אַתְוָון. אָמַר לֵיהּ בְּרִיךְ אַנְתְּ בְּרִי וְהָא אוּקִימְנָא מִלָּה דָּא:

פִּקּוּדָא חֲמִישָׁאָה כְּתִיב (בראשית מ״ו ע״ב) יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. בְּהַאי קְרָא אִית תְּלַת פִּקּוּדִין. חַד לְמִלְעֵי בְּאוֹרַיְתָא. וְחַד לְאִתְעַסָּקָא בְּפִרְיָה וְרִבְיָה. וְחַד לְמִגְזַר לְתַמָּנְיָא יוֹמִין וּלְאַעְבָּרָא מִתַּמָּן עָרְלָתָא. לְמִלְעֵי בְּאוֹרַיְתָא וּלְאִשְׁתַּדְּלָא בָּהּ וּלְאַפְּשָׁא לָהּ בְּכָל יוֹמָא לְתַקָּנָא נַפְשֵׁיהּ וְרוּחֵיהּ. דְּכֵיוָן דְּבַר נָשׁ אִתְעַסַּק בְּאוֹרַיְתָא (נח ס״ב ע״א) אִתְתַּקַּן (ס״ב ע״א) בִּנְשְׁמָתָא אָחֳרָא קַדִּישָׁא. דִּכְתִיב שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. נֶפֶשׁ דְּהַהִיא חַיָּה קַדִּישָׁא. דְּכַד בַּר נָשׁ לָא

אִתְעַסַּק בְּאוֹרַיְתָא לֵית לֵיהּ נַפְשָׁא קַדִּישָׁא. קְדוּשָׁא דִּלְעֵילָּא לָא שַׁרְיָא עֲלוֹי. וְכַד אִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְתָא, בְּהַהוּא רְחִישׁוּ דְּרָחִישׁ בָּהּ זָכֵי לְהַהִיא נֶפֶשׁ חַיָּה, וּלְמֶהֱדַר כְּמַלְאָכִין קַדִּישִׁין. דִּכְתִיב (תהלים קג) בָּרְכוּ יי׳ מַלְאָכָיו אֵלִין אִנּוּן דְּמִתְעַסְּקִין בְּאוֹרַיְתָא דְּאִקְרוֹן מַלְאָכָיו בְּאַרְעָא. וְדָא הוּא דִּכְתִיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ. הַאי בְּהַאי עָלְמָא. בְּהַהוּא עָלְמָא תִּנְיָנָן דְּזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֶעְבַּד לוֹן גַּדְפִּין כִּנְשָׁרִין וּלְאַשְׁטָא בְּכָל עָלְמָא דִּכְתִיב (ישעיה מ) וְקַוֵּי יי׳ יַחֲלִיפוּ כֹחַ יַעֲלוּ אֵבֶר כַּנְּשָׁרִים. וְהַיְנוּ דִּכְתִיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ דָּא אוֹרַיְתָא דְּאִקְרֵי מַיִם יִשְׁרְצוּן וְיַפְקוּן רְחַשָׁא דְּנֶפֶשׁ חַיָּה מֵאַתַר דְּהַהִיא חַיָּה יִמְשְׁכוּן לָהּ לְתַתָּא כְּמָה דְּאוּקְמָה. וְעַל דָּא אֲמַר דָּוִד (וישב קי״ב ע״ב) (תהלים נא) לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים לְמִלְעֵי בְּאוֹרַיְתָא וּכְדֵין וְרוּחַ נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי:

פְּקוּדָא שְׁתִיתָאָה לְאִתְעַסָּקָא בִּפְרִיָּה וּרְבִיָּה. דְּכָל מָאן דְּאִתְעַסַּק בִּפְרִיָּה וּרְבִיָּה, גָּרִים (וישב קפ״ו ע״ב) לְהַהוּא נָהָר לְמֶהֱוֵי נָבִיעַ תָּדִיר וְלָא יִפְסְקוּן מֵימוֹי. וַיַּמָּא אִתְמַלְיָא בְּכָל סִטְרִין. (קנ״ב א׳) וְנִשְׁמָתִין חַדְתִּין מִתְחַדְּשָׁן וְנָפְקִין מֵהַהוּא אִילָנָא. וְחֵילִין סַגִּיאִין אִתְרַבְּיוּ לְעֵילָּא בַּהֲדֵי אִנּוּן נִשְׁמָתִין. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (בראשית א) יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דָּא בְּרִית קַיָּימָא קַדִּישָׁא נְהָר דְּנָגִיד וְנָפִיק, וּמַיָּא דִּילֵיהּ אִתְרַבְּיוּ וְרַחֲשִׁין רְחַשָׁא וְרִבּוּיָא דִּנְשָׁמָתִיה לְהַהִיא חַיָּה. וּבְאִנּוּן נִשְׁמָתִין דְּעָאלִין בְּהַהִיא חַיָּה נַפְקֵי כַּמָּה עוֹפֵי דִּפְרָחָן וְטָאסָן כָּל עָלְמָא. וְכַד נִשְׁמָתָא נָפְקָא לְהַאי עָלְמָא הַהוּא עוֹפָא דִּפְרַח וְנָפַק בַּהֲדֵי הַאי נִשְׁמָתָא

מֵהַהוּא אִילָנָא נָפַק עִמֵּיהּ. כַּמָּה נָפְקָן בְּכָל נִשְׁמְתָא וְנִשְׁמְתָא. (קס"א ב' כ"א מ"א ב') תְּרֵין, חַד מִימִינָא וְחַד מִשְּׂמָאלָא. אִי זָכֵי אִנּוּן נָטְרִין לֵיהּ דִּכְתִיב (תהלים צא) כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָךְ. וְאִי לָא אִנּוּן מְקַטְרְגֵי עֲלֵיהּ. אֲמַר רַבִּי פִּינְחָס [דף יג ע"א] תְּלָתָא אִנּוּן דְּקַיְימֵי אַפּוֹטְרוֹפְּסִין עֲלֵיהּ דְּבַר נָשׁ כַּד זָכֵי. דִּכְתִיב (איוב לג) אִם יֵשׁ עָלָיו מַלְאָךְ מֵלִיץ אֶחָד מִנִּי אָלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם יָשְׁרוֹ. אִם יֵשׁ עָלָיו מַלְאָךְ הָא חַד. מֵלִיץ תְּרֵי. אֶחָד מִנִּי אָלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם יָשְׁרוֹ הָא תְּלַת. אֲמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן חָמֵשׁ דִּכְתִיב יַתִּיר וַיְחָנְנֵהוּ וַיֹּאמֶר. וַיְחָנְנֵהוּ חַד. וַיֹּאמֶר תְּרֵין. אֲמַר לֵהּ לָאו הָכֵי, אֶלָּא וַיְחָנְנֵהוּ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּלְחוֹדוֹי דְּהָא לֵית רְשׁוּ לְאַחֲרָא אֶלָּא לֵיהּ. אֲמַר לֵיהּ שַׁפִּיר קָא אֲמַרְתְּ. וּמָאן דְּאִתְמְנַע מִפְּרִיָה וּרְבִיָה כְּבֵיכוֹל אַזְעִיר דְּיוֹקְנָא דְּכֻלִּיל כָּל דְּיוֹקְנִין. וְגָרִים לְהַהוּא נָהָר דְּלָא נַגְדִין מֵימוֹי וּפָגִים קְיָימָא קַדִּישָׁא בְּכָל סִטְרִין. וַעֲלֵיהּ כְּתִיב (ישעיה סו) וְיָצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. בִּי וַדַּאי דָּא לְגוֹפָא. וְנִשְׁמְתֵיהּ לָא עָיֵל לְפַרְגּוֹדָא כְּלָל וְאִטְרִיד מֵהַהוּא עָלְמָא:

פִּקּוּדָא שְׁבִיעָאָה לְמִגְזַר לְתַמַּנְיָא יוֹמִין וּלְאַעֲבָרָא זוּהֲמָא דְּעָרְלְתָא, בְּגִין דְּהַהִיא חַיָּה אִיהִי דַּרְגָּא תְּמִינָאָה לְכָל דַּרְגִּין, וְהַהִיא נֶפֶשׁ דְּפָרְחָא מִינָהּ אִצְטְרִיכָא לְאִתְחַזָּאָה קַמָּהּ לְתַמַּנְיָא יוֹמִין כְּמָה דְּאִיהִי (בראשית ל"ג א') דַּרְגָּא תְּמִינָאָה. וּכְדֵין אִתְחַזִּי וַדַּאי דְּאִיהִי נֶפֶשׁ חַיָּה. נֶפֶשׁ דְּהַהִיא חַיָּה קַדִּישָׁא וְלָא מִסִּטְרָא אָחֳרָא. וְדָא אִיהוּ יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם. בְּסִפְרָא דַּחֲנוֹךְ יִתְרַשְׁמוּן מַיָּא דְּזַרְעָא קַדִּישָׁא רְשִׁימוּ דְּנֶפֶשׁ חַיָּה. וְדָא רְשִׁימוּ דְּאָת יו"ד דְּאִתְרְשִׁים

נדפס לזכות
הילדה
מלכה בת
רעות תחי׳
שזכות לימוד התורה תגן
בעדה שתזכה לרפואה
שלימה ברנ״ב אבריה
ושס״ה גידיה במהרה
בתוך שאר חולי עמו
ישראל, אמן

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת שלח

יום ראשון	יז 23	**ליימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קטז ירושלמי: פסחים לו תוספתא: שיר השירים ו נ"ך: איוב מא משניות: דמאי ה זוהר: חלק א עמ' מג-מד	עלות השחר (72 דק) ... 4:19 | חצות היום ..... 12:40 נץ החמה ..... 5:31 | שקיעה ..... 7:48 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 | צאת הכוכבים ..... 8:06 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:06 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:00
יום שני	יח 24	**ליימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קיז ירושלמי: פסחים לז תוספתא: שיר השירים ז נ"ך: איוב מב משניות: דמאי ו זוהר: חלק א עמ' מה-מו	עלות השחר (72 דק) ... 4:19 | חצות היום ..... 12:41 נץ החמה ..... 5:31 | שקיעה ..... 7:49 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 | צאת הכוכבים ..... 8:06 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:06 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 9:01
יום שלישי	יט 25	**ליימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קיח ירושלמי: פסחים לח תוספתא: קרבנות יג נ"ך: שיר השירים ח משניות: דמאי ז זוהר: חלק א עמ' מז-מח	עלות השחר (72 דק) ... 4:20 | חצות היום ..... 12:41 נץ החמה ..... 5:32 | שקיעה ..... 7:49 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 | צאת הכוכבים ..... 8:06 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:06 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 9:01
יום רביעי	כ 26	**ליימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קיט ירושלמי: פסחים לט תוספתא: מנחות א נ"ך: רות א משניות: כלאים א זוהר: חלק א עמ' מט-נ	עלות השחר (72 דק) ... 4:20 | חצות היום ..... 12:41 נץ החמה ..... 5:32 | שקיעה ..... 7:49 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:24 | צאת הכוכבים ..... 8:06 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:06 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 9:01
יום חמישי	כא 27	**ליימוד יומי:** בבלי: בבא בתרא ב ירושלמי: פסחים מ תוספתא: מנחות ב נ"ך: רות ב משניות: כלאים ב זוהר: חלק א עמ' נא-נב	עלות השחר (72 דק) ... 4:20 | חצות היום ..... 12:41 נץ החמה ..... 5:32 | שקיעה ..... 7:49 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:24 | צאת הכוכבים ..... 8:06 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:07 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 9:01
יום ששי	כב 28	**ליימוד יומי:** בבלי: בבא בתרא ג ירושלמי: פסחים מא תוספתא: מנחות ג נ"ך: רות ג משניות: כלאים ג זוהר: חלק א עמ' נג-נד	**ערב שבת קודש** עלות השחר (72 דק) ... 4:20 | חצות היום ..... 12:41 נץ החמה ..... 5:33 | שקיעה ..... 7:49 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:24 | צאת הכוכבים ..... 8:06 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:07 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 9:01 הדלקת נרות (40 דק): 7:09 (20 דק): 7:29
שב"ק	כג 29	**ליימוד יומי:** בבלי: בבא בתרא ד ירושלמי: פסחים מב תוספתא: מנחות ד נ"ך: רות ד משניות: כלאים ד זוהר: חלק א עמ' נה-נו	**שבת מברכין חודש תמוז פרשת שלח** עלות השחר (72 דק) ... 4:20 | חצות היום ..... 12:42 נץ החמה ..... 5:33 | שקיעה ..... 7:49 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:24 | צאת הכוכבים ..... 8:06 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:07 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 9:01 מוצש"ק לשיטת ר"ת: 9:01

מולד חודש תמוז יהיה ביום שבת בשעה 13, 9 דקות ו 10 חלקים

אִם יָבוֹא הַסָּמָ"דּ־מֵ"ם לְהַחְלִישׁ דַּעְתְּךָ: "לָמָּה אַתָּה שָׂמֵחַ?" אַף אַתָּה הָשֵׁב וְאֱמֹר לוֹ: "'לָמָּה?' כִּי הַצַּדִּיקִים אָמְרוּ לִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְיֵשׁ לִי אֱמוּנַת חֲכָמִים..."!

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)